

Uppföljning av plan för intern kontroll 2022

21

2021KS705

Kommunstyrelsen

Datum
2023-03-03

Diarienummer
2021KS705 003

Uppföljning av plan för intern kontroll 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner *Uppföljning av kommunstyrelsens plan för intern kontroll 2022*.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen har genomfört uppföljning och åtgärder utifrån plan för intern kontroll 2022, antagen av kommunstyrelsen den 13 januari 2022, § 18.

Uppföljningen har lett till att brister kunnat upptäckas inom riskområdena, vilket medfört att ytterligare åtgärder planeras att genomföras för att hantera och minimera riskerna.

Sammantaget bedömer förvaltningen att arbetet med intern kontroll har genomförts på ett fullgott sätt i enlighet med planen för 2022.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 3 mars 2023
- Uppföljning av kommunstyrelsens plan för intern kontroll
- Kommunstyrelsens plan för intern kontroll 2022

Ärendet

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. Det är också ett viktigt instrument för kommunstyrelsens uppsiktsplikt. I reglementet för intern kontroll, antaget av kommunfullmäktige den 2 februari 2023, § 8, framgår att kommunstyrelsen och övriga nämnder årligen ansvarar för att upprätta, genomföra och följa upp en plan för intern kontroll.

Reglementet beskriver att kommunstyrelsen och övriga nämnder med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att verksamheten:

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- präglas av ett gott omdöme och en god kultur.

I kommunstyrelsens plan för intern kontroll 2022 har sex riskområden valts ut för förvaltningen att kontrollera under året – hot och otillbörlig påverkan, kompetensförsörjning, informationssäkerhet, inköp och upphandling, taxor och avgifter, samt IT-säkerhet.

Förvaltningens bedömning

Uppföljning har gjorts av fem av de sex riskområdena. För riskområdet hot och otillbörlig påverkan har förvaltningen valt frångå planen för att istället fokusera på åtgärder under 2022 och för att under 2023 göra en mer omfattande uppföljning genom den planerade medarbetarundersökningen.

I uppföljningen framgår att åtgärder för att minska och hantera risker till största delen fungerar som avsett. Dock har vissa brister upptäckts varför ytterligare åtgärder kommer vidtas för att hantera och minimera riskområdena. Fyra av riskområdena fortsätts att granskas även under 2023 genom planen för intern kontroll som kommunstyrelsen antog den 12 januari 2023, § 19.

Förvaltningen gör bedömningen att arbetet med intern kontroll inom kommunstyrelsens verksamhetsområde har utförts på ett fullgott sätt.

Peter Lönn
Kommundirektör

Birgitta Flärd
Utvecklingschef

Uppföljning av kommunstyrelsens plan för intern kontroll

2022

Kommunens arbete med intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. Enligt det av kommunfullmäktige antagna reglementet för intern kontroll ska kommunstyrelsen och övriga nämnder med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen har genomfört planen för intern kontroll och redovisar nedan uppföljningen av kommunstyrelsens plan för intern kontroll 2022, fastställd av kommunstyrelsen den 13 januari 2022, § 18. Planen utgår från den riskanalys som förvaltningen har genomfört, där risker prioriterades utifrån sannolikheten att riskerna faller ut och väsentlighet om så sker.

Uppföljning av plan för intern kontroll 2022

Riskområde	Riskbeskrivning	Metod	Resultat av uppföljning	Ny uppföljning eller åtgärd
Hot och otillbörlig påverkan	Medarbetare fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot eller otillbörlig påverkan.	Uppföljning av att rutiner för hot och våld är kända, ändamålsenliga och upplevs som tillräckliga av medarbetare inom myndighetsutövning.	<p>Den planerade uppföljningen har inte genomförts då förvaltningen har valt att prioritera uppföljningen i kommande medarbetarundersökning som genomförs 2023.</p> <p>Under 2022 genomfördes däremot en informationsinsats till alla chefer för att påminna om och tydliggöra chefens arbetsmiljöansvar, vilket innebär att säkerställa att riskanalyser genomförs och att åtgärder vidtas för att minimera och undanröja risker. Förvaltningen utbildar även samtliga nya chefer inom arbetsmiljö om hot och våld kopplat till riskanalys och arbetsmiljöansvar.</p> <p>Förvaltningen har under 2022 även genomfört särskilda utbildningar om hot och våld för delar av sektorn för samhällsbyggnad och sektorn för socialtjänst.</p>	<p>Risken fortsätter granskas i planen för intern kontroll 2023.</p> <p>Under 2023 kommer förvaltningen genomföra en översyn av medarbetarundersökningen och en analys för att säkerställa att det sker en uppföljning av riskerna för medarbetare kring hot och våld.</p>
Kompetensförsörjning	Risk för att förvaltningen saknar kompetens på grund av frånvaro, svårigheter att rekrytera och behålla personal.	Översyn av hur väl kompetensförsörjningsplanen fungerar som verktyg.	Personalfunktionen har genomfört en utvärdering av kompetensförsörjningsplanen som verktyg och de effekter som det ger. Av utvärderingen framkommer att kompetensförsörjningsplanen har önskad effekt då personalomsättningen överlag är bland de lägsta inom GR.	<p>Risken fortsätter granskas i planen för intern kontroll 2023.</p> <p>Inga åtgärder föreslås.</p>

Riskområde	Riskbeskrivning	Metod	Resultat av uppföljning	Ny uppföljning eller åtgärd
Informations-säkerhet	Risk att fysisk och elektronisk information inte hanteras eller skyddas på ett korrekt sätt.	Uppföljning av medarbetares kännedom av nuvarande rutiner gällande personuppgifts-incidenter.	Uppföljningen har genomförts och visar att medarbetare generellt har goda kunskaper om de risker som finns kring hantering av personuppgifter. Samtidigt framgår att det finns vissa kunskapsbrister kring rutiner i händelse av personuppgiftsincidenter inom förvaltningen och en osäkerhet om vad som är personuppgifter.	Förvaltningen fortsätter arbetet med information och kontinuerliga utbildningar kring personuppgiftshantering. Kanslienheten som samordnar arbetet med GDPR ska upprätta en handlingsplan för vidare åtgärder under 2023.
Inköp och upphandling	Risk för att bristande kompetens inom inköp och upphandling.	Uppföljning av beställares kompetens och kunskap. Jämförelse med uppföljning från 2021.	En uppföljning har gjorts av hur beställare och kommunens chefer uppfattar sin kunskap inom området inköp och upphandling. En stor andel av beställarna anser sig ha antingen goda eller vissa kunskaper. Endast en liten andel anser sig inte några kunskaper alls. Utöver enkät har det utförts stickprov av direktupphandlingar, det vill säga inköp som gjorts där ramavtal inte finns. Resultatet från dessa stickprov visar att rutinen för direktupphandling inte efterlevs.	Risken fortsätter granskas i planen för intern kontroll 2023. Resultatet visar att förvaltningen både har kunskapsbrister såväl som bristande kunskaper om beslutade rutiner. Förvaltningen kommer fortsätta åtgärda risken med att arbeta med information och utbildningar.

Riskområde	Riskbeskrivning	Metod	Resultat av uppföljning	Ny uppföljning eller åtgärd
Taxor och avgifter	Kommunen tar inte betalt enligt beslutade taxor och avgifter.	Stickprov av att taxor och avgifter tolkas likvärdigt inom sektorn för samhällsbyggnad.	<p>Sektorn för samhällsbyggnad har genomfört stickprov inom olika verksamheter genom att undersöka fakturaunderlag för olika tjänster, ansökningar, beställningar och andra kostnadsbelagda ärenden. Granskningen genomfördes av medarbetare som saknade förkunskap kring taxor och avgifter i syfte att analysera huruvida det är enkelt att förutse kostnader och förstå beslutade rutiner för fakturering.</p> <p>Resultatet från stickproven visar att verksamheterna tar betalt i enlighet med gällande taxor och avgifter. Det finns dock förbättringsområden när det gäller tydligheten av taxorna, då delar kan misstolkas av den sökande.</p>	<p>Granskningen visar inte på några större avvikelser och befintliga rutiner och styrdokument inom området bedöms vara tillräckliga.</p> <p>De förbättringsområden som finns kommer hanteras genom att förvaltningen föreslår ändringar i samband med förvaltningens förslag på plan- och bygglovstaxa.</p>
IT-säkerhet	Risk för bristande IT-säkerhet, vilket kan medföra driftstörning, dataläckage och dataförlust.	Översyn av hur de nuvarande rutinerna och IT-miljön fungerar i samband med implementering av plattformar och verktyg.	<p>En översyn har genomförts av hur rutiner fungerar där behörigheter ges till infrastruktur, filer och mappar. Utifrån detta har utvecklingsarbete påbörjats där behörigheter och användarkonton ges automatiserat via integration med personalsystemet. Detta innebär mindre manuell hantering och bättre kontroll över behörigheter som tilldelas.</p> <p>Under 2022 har en systemförvaltningsmodell börjat implementeras för att på ett enhetligt sätt livscykelhantera förvaltningens verksamhetssystem. I systemförvaltarnas uppdrag ingår att säkerställa att användare har rätt behörighetsnivå och kunskap för att använda system säkert och ändamålsenligt. Modellen bidrar med tydlighet kring ansvar och att förändringar i infrastrukturen planeras in.</p> <p>IT-funktionen har under 2022 implementerat ett nytt IT-verksamhetssystem för att bättre stötta arbetet i enlighet med dessa processer.</p>	<p>Risken fortsätter granskas i planen för intern kontroll 2023.</p> <p>Inga ytterligare åtgärder föreslås.</p>

Kommunstyrelsens plan för intern kontroll

2022

Den 6 december 2021

Intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. Enligt det av kommunfullmäktige antagna reglementet för intern kontroll ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för områden som ska granskas under året för att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen har genomfört en riskanalys där sannolikhet och väsentlighet har bedömts av rådande riskmiljö, både på sektorsnivå och förvaltningsövergripande nivå. Utifrån denna riskanalys har följande plan för intern kontroll tagits fram.

Planen kommer följas upp av kommunstyrelsen i samband med årsbokslut för 2022.

Riskområde	Riskbeskrivning	Befintliga arbetsätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll	Ansvarig för genomförande
Hot och otillbörlig påverkan.	Medarbetare fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot eller otillbörlig påverkan.	<p>Kommunen har en handlingsplan för hot och våld och enligt den ska åtgärdsplaner tas fram av ansvarig chef. Arbetsplatser med risk för hot och våld ska ha särskilda rutiner för hur situationer ska hanteras. Det sker även fackligt samarbete i frågan.</p> <p>Utbildning för politiker sker inför varje mandatperiod. En digital utbildning för förvaltningen kommer starta i början av 2022 om att arbeta i en politisk styrd organisation.</p> <p>Kommunstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att redogöra för hur man arbetar för att förebygga, hindra, upptäcka och anmäla hot och hat som kan påverka personal och/eller beslutsfattande, vilket stöd som finns för personal som eventuellt utsätts samt hur förvaltningen samarbetar med de fackliga organisationerna och skyddsombuden kring dessa frågor.</p>	Uppföljning av att rutiner för hot och våld är kända, ändamålsenliga och upplevs som tillräckliga av medarbetare inom myndighetsutövning.	Personalchef.
Kompetensförsörjning.	Risk för att förvaltningen saknar kompetens på grund av frånvaro, svårigheter att rekrytera och behålla personal.	Kompetensförsörjningsplaner tas fram och det finns ett proaktivt arbete med arbetsgivarvarumärket. Arbete sker också med kompetensutvecklingsmöjligheter och med resursfördelning. Inom vissa områden sker samverkan exempelvis med GR-kommunerna.	Översyn av hur väl kompetensförsörjningsplanen fungerar som verktyg.	Personalchef.
Informations-säkerhet.	Risk att fysisk och elektronisk information inte hanteras eller skyddas på ett korrekt sätt.	Det finns stöd och rutiner för personuppgiftsincidenter. Det sker en kartläggning av incidenter och en arbetsgrupp har startat för att få fram ett verksamhetsstöd kring lagtolkning och lagefterlevnad. Nanoutbildningar har skett under 2021 inom området.	Uppföljning av medarbetares kännedom av nuvarande rutiner gällande personuppgiftsincidenter.	Utvecklingschef.

Riskområde	Riskbeskrivning	Befintliga arbetsätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll	Ansvarig för genomförande
Inköp och upphandling.	Risk för bristande kompetens inom inköp och upphandling.	Stöd från upphandlingsfunktionen och kommunens rutiner. Ett arbete har påbörjats med införandet av kategoristyrning. Uppföljning sker i samband med plan för intern kontroll 2021.	Uppföljning av beställares kompetens och kunskap. Jämförelse med uppföljning från 2021.	Upphandlingschef.
Taxor och avgifter.	Kommunen tar inte betalt enligt beslutade taxor och avgifter.	Kommunens verksamheter har rutiner för hanteringen av taxor och avgifter.	Stickprov av att taxor och avgifter tolkas likvärdigt inom sektorn för samhällsbyggnad.	Sektorschef för samhällsbyggnad.
IT-säkerhet.	Risk för bristande IT-säkerhet, vilket kan medföra driftstörning, dataläckage och dataförlust.	IT-funktionen beaktar IT-säkerhet i samband med implementering av nya verksamhetssystem. Ett arbete har gjorts av att sätta behörighetsstrukturer och kontrollera hur rättigheter delas ut.	Översyn av hur de nuvarande rutinerna och IT-miljön fungerar i samband med implementering av plattformar och verktyg.	IT-chef.